

ROMANIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40 21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Geo Bogdan Burcu,
Comisar șef de poliție penitenciară,
Director general,
Administrația Națională a Penitenciarelor

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 31244, 24. SEP. 2025

RECOMANDAREA

nr. 142 din 24 septembrie 2025

referitoare la respectarea art. 22 alin. (1) din Constituția României privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, respectiv a art. 34 din Constituția României privind dreptul la ocrotirea sănătății

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu (nr. 26024 din 14 august 2025) ca urmare a informațiilor de presă apărute sub titlul *“Un deținut a evadat dintr-o ambulanță a ANP Botoșani, în timp ce era transferat la Penitenciarul Spital Jilava.”* și a solicitat conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor să ne comunice: cauzele care au condus la producerea evenimentului și măsurile dispuse la nivelul unităților penitenciare în vederea evitării producerii unor situații asemănătoare, în viitor; dacă la nivelul unităților penitenciare din țară există proceduri care să reglementeze realizarea transferului, în siguranță a deținuților și dacă și dacă în speța prezentată mai sus acestea au fost respectate; dacă la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor s-au mai înregistrat astfel de evenimente și care sunt cauzele care conduc la producerea evenimentelor.

Urmare a demersurilor întreprinse, **Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a transmis prin adresa nr. 41084/DSDRP/22 septembrie 2025, următoarele informații:**

” Cauzele care conduc la evadarea unui deținut în cazul transportului cu ambulanța pot fi multiple. Cele mai frecvente cauze țin de lipsa de atenție sau vigilență a personalului de pază, numărul insuficient de agenți, dar și de deficiențe tehnice ale mijlocului de transport (uși sau sisteme de închidere necorespunzătoare, lipsa adaptării ambulanței pentru deținuți). De asemenea, situația medicală, aparentă, a persoanelor private de libertate poate determina îndepărtarea mijloacelor de imobilizare aplicate persoanelor private de libertate, ceea ce reduce gradul de siguranță.

Referitor la cauzele care au condus la producerea evenimentelor de la nivelul Penitenciarului Botoșani, vă comunicăm următoarele:

- șeful de escortă a dispus părăsirea itinerarului de deplasare stabilit, oprirea mijlocului de transport, fără a anunța conducerea locului de deținere și fără a exista un caz fortuit în acest sens, contrar prevederilor art. 187 lit. a) din O.M.J. nr. 4800/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor; șeful de escortă nu a luat măsuri de prevenire a evenimentelor negative și de zădărniciere a oricăror încercări de sustragere de la executarea pedepsei privative de libertate;
- șeful de conducătorul auto/agentul din compunerea escortei nu au comunicat în timp util superiorilor ierarhici problemele reale apărute în timpul executării misiunii de transfer;

- cei doi polițiști de penitenciare planificați în serviciul de escortare, au dezinformat, în mod constant, conducerea unității privind evenimentele petrecute, prezentând diferite scenarii, ceea ce a viciat capacitatea acesteia de a lua decizii oportune cu privire la misiunea aflată în derulare, cei doi polițiști de penitenciare planificați în serviciul de escortare nu au informat unitatea cu privire la gravitatea accidentării agentului șef principal de poliție penitenciară contrar prevederilor art. 3 lit. c) din O.M.J. nr. 4800/2018¹;

- șeful de escortă s-a poziționat pe locul de lângă conducătorul auto și nu astfel încât să împiedice coborârea neautorizată din autospeciala de transport, contrar prevederilor art. 213 lit. e) din OMJ nr. 4800/2018²;

- absența dispozitivelor de siguranță, respectiv a plaselor montate la geamurile din spate ale autospecialiei, a constituit un factor favorizant în producerea celei de-a doua evadări. De asemenea, existența macaralei la nivelul ușii de acces în mijlocul de transport a facilitat evadarea persoanei private de libertate;

- persoana privată de libertate recent depusă în locul de deținere, aflată în perioada de carantină-observare; necesita o atenție deosebită întrucât nu era încă suficient cunoscută de către personalul locului de deținere. În aceste condiții, misiunea de transfer către Penitenciarul-Spital București-Jilava, aflată la o distanță considerabilă, trebuia realizată cu respectarea unor măsuri

sporite de siguranță, asigurarea unei supravegheri atente din partea membrilor escortei, precum și cunoașterea preocupărilor acesteia, pentru prevenirea oricăror situații de risc;

Ținând cont de informațiile analizate, au fost comparate date obiective — vârsta persoanei private de libertate (de ani), aspectele privind pretinsa simularea unor probleme de ordin , în cele două zile anterioare evadării, starea de sănătate (diagnostic de

 , urmare a unei deplasându-se cu ajutorul, unei cârje medicale, dispozitiv pe care l-a folosit în permanență de la momentul depunerii în unitate), înregistrările video care indică lentoare în mișcări, cu date subiective — mijlocul auto utilizat, lipsa aplicării mijloacelor de imobilizare/îndepărtarea acestora, respectiv capacitatea de a fugi de sub escortă, fără a fi prins de polițiștii de penitenciare, de două ori, într-un interval de aproximativ 90 de minute, rapiditatea în mișcări indicată de polițiștii de penitenciare, crearea unor momente vulnerabile ori specularea unor asemenea momente.

Comparația ridică suspiciunea unei premeditări din partea persoanei private de libertate care în vederea obținerii posibilului scop propus de a evada, este, probabil să fi maximizat anumite comportamente de aparentă slăbiciune/vulnerabilitate.

Totodată, în ceea ce îi privește pe cei doi polițiști de toate aceste aspecte indică lipsă de pregătire, capacitate scăzută de anticipare a unor posibile comportamente periculoase, superficialitate în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, lipsa unei reacții imediate și eficiente în momentul producerii incidentelor,

¹ Art. 3 Pentru menținerea siguranței locurilor de deținere, întregul personal este obligat:

c) să informeze imediat șeful nemijlocit cu privire la modificarea stării de sănătate și a capacității de muncă;

² Art. 213 Șeful escortei sau șeful punctului de lucru repartizează personalul pe autovehicule, astfel:

e) când escortarea/insoțirea se realizează de un singur membru al personalului și conducătorul auto, ca membru al escortei, șeful de escortă/șeful de punct de lucru se va amplasa în zona de acces către compartimentele destinate transportului persoanelor private de libertate, în funcție de specificul mijlocului de transport, pentru a împiedica coborârea neautorizată.

Măsurile dispuse în urma incidentului au avut în vedere, în principal, îmbunătățirea activității operaționale și consolidarea disciplinei în cadrul Penitenciarului Botoșani. S-a pus accent pe implicarea mai activă a conducerii, atât în procesul de coordonare și instruire a personalului, cât și în gestionarea incidentelor apărute.

Totodată, sunt prevăzute reinstruiri individuale pentru persoanele cu funcții de responsabilitate, în cazul cărora au fost identificate deficiențe, astfel încât atribuțiile și obligațiile acestora să fie clar înțelese și respectate.

De asemenea, măsurile au prevăzut standardizarea și clarificarea procedurilor prin elaborarea și actualizarea documentelor de lucru (carnetul postului, fișa postului, registrul de predare-primire a camerelor video portabile). În paralel, a fost dispusă instruirea personalului din structurile operative (pază, escortă, supraveghere), pentru a asigura aplicarea unitară a regulilor și pentru a preveni situații neconforme.

Nu în ultimul rând,, se subliniază necesitatea transparenței și a responsabilității, prin transmiterea documentelor care dovedesc implementarea măsurilor către structurile centrale ale Administrației Naționale a Penitenciarelor și prin arhivarea corespunzătoare a notei interne.

Cu privire la existența unei proceduri care să reglementeze realizarea transferului deținuților, vă comunicăm faptul că potrivit art. 330, lit. g)³ coroborat cu art. 29, lit. f)⁴ din OMJ 4800/C/2018, intră în sarcina șefului serviciului siguranța deținerii atribuția de întocmire a carnetului postului pentru toate locurile unde se desfășoară activități cu persoanele private de libertate, în afara sectorului de deținere și care nu sunt cuprinse în planul de prevenire și reacție.

La nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor a mai fost înregistrată o evadare de sub escortă a persoanei private de libertate , născut la data de , la Penitenciarul-Spital București-Rahova în data de 09.04.2024.

În această situație, cauzele care au condus la producerea unui astfel de eveniment au fost următoarele: - neglijența și superficialitatea în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de către personalul din compunerea escortei — șeful de escortă și conducătorul auto (agent escortă);

- personalul cu atribuții de planificare în serviciu, coordonare și control a constituit un dispozitiv de escortare subdimensionat în raport cu numărul, categoria, regimul persoanelor private de libertate, mijlocul de transport utilizat și nevoile de pază la destinație;

-personalul cu atribuții de planificare în serviciu și coordonare și control a stabilit ca misiunea să fie efectuată mijlocul auto cu destinație specială (autosanitară) deși acesta nu dispune de amenajările de siguranță corespunzătoare pe timpul transportului persoanelor private de libertate, cu excepția celor cu afecțiuni invalidante, care sunt transportate exclusiv pe targă;

- acționarea din interior a axului mecanismului de deschidere a ușii din spate de către persoana privată de libertate cu ajutorul decupajului dreptunghiular al tijei metalice a centurii de siguranță, însă această operațiune nu s-ar fi putu realiza dacă ușile autospecialei erau încuiate cu cheie sau acționate prin apăsarea butonului de comandă a sistemului de închidere centralizată."

³ Art. 330 g) întocmește carnetele posturilor pentru misiunile stabilite prin art. 29 lit. a), e), f), g);

⁴Art. 29 f) alte locuri unde se desfășoară activități cu persoanele private de libertate, în afara sectorului de deținere ori care nu sunt cuprinse în planul de prevenire și reacție.

În acest context, prin prisma dispozițiilor:

- art. 22 alin. (1) din Constituția României privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, potrivit căroră, dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate;
- art. 34 din Constituția României privind dreptul la ocrotirea sănătății, potrivit căroră, dreptul la ocrotirea sănătății este garantat;
- art. 41 din Constituția României, privind munca și protecție socială a muncii;
- art. 6 alin. (1) pct. 1 din Hotărârea 756/2016 pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 849 din 26.10.2016, potrivit căroră, *în realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate, Administrația Națională a Penitenciarelor organizează, coordonează, evaluează, controlează și îndrumă activitățile referitoare la modul de executare a pedepselor și măsurilor privative de libertate în unitățile din subordinea sa, pronunțate de instanțele judecătorești, în conformitate cu legislația în vigoare;*
- OMJ nr. 4800/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 1 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în vederea realizării scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice,

Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

1. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va proceda la **reinstruirea** personalului din structurile operative aflate în subordine (pază, escortă și supraveghere) cu privire la respectarea procedurilor interne referitoare la transportul deținuților (în special al celor cu afecțiuni medicale);

2. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va lua măsurile necesare **adaptării** autospecialelor de transport aflate în dotare astfel încât acestea să asigure condiții de transport corespunzătoare pentru deținuții cu afecțiuni medicale (spre ex. montarea de plase la geamuri, sisteme corespunzătoare de închidere a ușilor);

3. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va analiza posibilitatea **achiziționării** unor mijloace auto cu destinație specială (autosanitare) destinate transportării deținuților cu afecțiuni medicale, amenajate corespunzător, astfel încât, transportul deținuților cu afecțiuni medicale să se facă în siguranță.

4. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va comunica instituției Avocatul Poporului dacă își însușește prezenta Recomandare și măsurile care au fost dispuse.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

